

CHRONICLE

NOVINY PRAŽSKÉHO STUDENTSKÉHO SUMMITU
PRAGUE STUDENT SUMMIT NEWSPAPER

XXIII. ROČNÍK 05.
17. ÚNORA 2018

MEZINÁRODNÍ VZTAHY

Budoucnost Evropské unie

ČESKÉ POLITICKÉ MYŠLENÍ

Češi a Němci

ČLOVĚK, TVOR SPOLČENSKÝ

Občanský plat – může to vůbec fungovat?

s. 04

s. 12

s. 14

Věra Honusková: „Dobré řešení uprchlické krize neexistuje“

Můžete vysvětlit, v čem se liší pojmy „migrant“, „azylant“, „uprchlík“?

Ty pojmy v právu mají relativně přesný význam. Relativně přesný sice zní jako protimluv, ale mám tím na mysli, že i jednotlivé pojmy konkrétní definice lze vykládat odlišně. Při rozlišení musíme pomyslně poodstoupit: migranty berme jako obecnější kategorii těch, kdo se přesouvají z místa na místo z různých důvodů. Mezi nimi najdeme migranty nedobrovolné (například kategorii uprchlíků, což je kategorie v mezinárodním právu) a dobrovolné (například kategorii ekonomických migrantů). Mezi nedobrovolné spadají ale i „klimatičtí či environmentální migranti“, ti však nejsou právně vymezeni pod uprchlictvím.

Azylant je osoba, která získala v ČR mezinárodní ochranu formou azylu. Podle zákona o azylu ho získává především osoba, která má odůvodněné obavy z pronásledování z důvodů rasy, národnosti, náboženství či pro zastávání politických názorů. Ustanovení českého zákona zde kopíruje definici uprchlíka v mezinárodním právu.

Zadatele o mezinárodní ochranu nesmíme z našeho území navrátit do země, kde mu hrozí nebezpečí. Může tu být ale třeba v detenci. Anebo i ve vězení, pokud něco spáchal. Právo zná i možnost odeslání do třetí bezpečné země. Každopádně zpět ho lze navrátit i vyhostit až po skončení řízení o ochraně.

Pakliže něco tak zásadního jako environmentální migrace není ošetřeno mezinárodním právem, dá se očekávat nějaká nová mezinárodní úmluva?

Už nyní hovoříme o více než dvaceti milionech uprchlíků a dalších více než čtyřiceti vnitřně přesídlených, z nichž by se překročením hranice státu mohli stát uprchlíci, což je nejvyšší počet od druhé světové války. Připravuje se nástin nové celosvětové strategie pro to, jak tento nárůst osob řešit, ale environmentální migrace do ní vtělena není. Státy ani dříve neposkytovaly ochranu

všem, kdo ji potřebují, a velmi pravděpodobně to tak nikdy fungovat nebude, s velkými počty byl vždy problém. Budeme se muset smířit s tím, že dobré řešení neexistuje.

V obecné rovině vidím jako jednu z možností řešení akcent na dočasnost. Ale zrovna u environmentálních migrantů závisí možnost dočasnosti pobytu i na našem chování, na našem znečišťování životního prostředí.

Mnozí politici vidí v integraci uprchlíků řešení stárnutí populace.

Uprchlictví bych nesměšovala se stárnutím obyvatel. Poskytnutí ochrany a nabídnutí práce jsou odlišné věci. Nástroje legální dobrovolné migrace jsou jiné, můžete třeba navýšit počet vydaných víz – a být si zároveň vědom toho, že vysáváte pracovní sílu z té druhé země, říká se tomu brain drain, odliv mozků.

Ale ano, lze si představit i model smíšené ochrany osob s dobrovolnou migrací, zajímavá byla v tomto ohledu česká pomoc uprchlíkům z jugoslávských válek. Udělovali jsme tehdy dočasnou ochranu a po jejím skončení mohli ti, kdo splnili podmínky pro trvalý pobyt, zůstat jako migranti dobrovolní.

Kterými mezinárodními smlouvami o uprchlictví je ČR vázána?

Migrace obecně je věc bytostně spjatá se suverenitou státu. Stát je tím, kdo rozhodne, kdo vstoupí na jeho území, k tomu slouží např. vízum jako předběžný souhlas státu se vstupem. Stát zároveň sám sebe omezuje především skrze smlouvy. Tak je tomu třeba u volného pohybu osob, jehož základ leží ve smlouvách spjatých s vytvořením Evropské unie. U nedobrovolné migrace je ČR smluvní stranou především Úmluvy o právním postavení uprchlíků. Vliv na toto téma má ale i Evropská úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod či Mezinárodní

POKRAČOVÁNÍ NA →

s. 03

ÚVODNÍK

Drahé čtenářky, draží čtenáři,

poslední přípravné setkání je tu dříve než v minulých letech, můžete tedy své případné nezdary při konferenčním jednání hodit na to, že jste měli o měsíc méně času na přípravu. Jsou to obvykle workshopy první, vánoční a poslední, které nejvýrazněji utkví v paměti. To pro XXIII. ročník platit nebude. Kdo tu byl minule, prožil napjatou atmosféru prezidentské volby, zjistil, jaké to je koncentrovat se na jednání ve chvíli zklamání/radosti z politiky. Reálné sázky a ty simulované se proluly.

Máte-li rádi prognostiku, vskutku prezidentskou disciplínu, můžete se po přečtení článku o reformě EU pokusit odhadnout její směr, zvažujete-li emigraci z politických důvodů, potěší vás rozhovor o migraci, chcete-li si připomenout, proč byly Sudety zásadní otázkou minulé prezidentské volby, přečtěte si dějiny vztahu Čechů s Němci, a čekat-li na dobu, kdy budete moci pouze číst, pít kávu a procházet se lánským parkem, nahlédněte na předposlední stránku, kde se nachází text o nepodmíněném příjmu.

Dnešním dopoledním tématem je LGBTQ. I když se někdy může zdát, že kulturní liberalismus řeší marginálie, protože debata o značení toalet zastíní to podstatnější, v zásadě máme velké štěstí, že žijeme v čase, kdy je trendy tématem pomoc znevýhodněné menšině. To by nám mělo sloužit ke cti. Bez ohledu na názory, že jsou tu problémy sužující většinovou společnost.

Svět nikdy nebude úplně fér. Nestartujeme všichni ze stejné pozice. Ale absolvujeme to tady společně také proto, aby rozhodoval um a znalosti spíše než pud a známosti. ■

Tomáš Krause

šéfredaktor Chronicle

MEDAILONKY HOSTŮ

Igor Blahušiak

ŘEDITEL ODBORU KOMUNIKACE O EVROPSKÝCH ZÁLEŽITOSTECH

Současně studoval práva i evropská studia a mezinárodní vztahy na Masarykově univerzitě. Poté se věnoval překladům a evropské legislativě na různých pozicích. Od roku 2011 působí na Úřadu vlády v Odboru komunikace o evropských záležitostech, dříve jako zástupce ředitele, nyní útvar vede. ■

Kim Cowan

RADOVÁ NA VELVYSLANECTVÍ KANADY V ČESKÉ REPUBLICCE

Pracuje pro kanadské ministerstvo zahraničních věcí. V současné době působí v Praze jako radová na oddělení pro politické a ekonomické vztahy a veřejnou diplomacii. Vystudovala mezinárodní rozvojová studia a sociologii. ■

Ondřej Dočkal

KONZULTANT

Po absolvování jednoho z pražských gymnázií pokračoval studiem ekonomie a práva na Univerzitě Karlově. Práva ovšem zanechal, aby se na magisterské studium ekonomie přesunul na univerzitu v Cambridge. Ještě během studia v Čechách působil jako hlavní koordinátor Pražského studentského summitu. Nyní pracuje jako konzultant v mezinárodní poradenské firmě BCG. ■

Marek Dřímál

EKONOM KOMERČNÍ BANKY

Vystudoval ekonomii a hospodářskou politiku na Vysoké škole ekonomické v Praze, kde pokračoval magisterským studiem ekonomické analýzy. Již v té době začal pracovat v Komerční bance na pozici ekonoma, od loňského roku působí na seniorní pozici. ■

Adéla Horáková

ADVOKÁTKA KOALICE PRO MANŽELSTVÍ

Právo vystudovala na brněnské Masarykově univerzitě, během čehož absolvovala i pobyt na univerzitě v Aberystwyth. Doktorát v obchodním právu získala na Univerzitě Karlově v Praze. Pracovní zkušenosti sbírala v řadě advokátních kanceláří i na stáži u Evropské komise. Podílela se také na novelu zákona o registrovaném partnerství včetně petice na její podporu. ■

Tomáš Kučera

VYUČUJÍCÍ FAKULTY SOCIÁLNÍCH VĚD UNIVERZITY KARLOVY

Absolvoval magisterské obory Mezinárodní vztahy a Bezpečnostní studia na Katedře mezinárodních vztahů FSV UK. Titul PhD získal na Aberystwyth University ve Velké Británii za dizertační práci zabývající se vztahem mezi liberální ideologií západoevropských společností na jedné straně a obrannou politikou a organizací ozbrojených sil těchto společností na straně druhé. ■

Josef Tětek

ŘEDITEL PRO VZDĚLÁVÁNÍ LIBERÁLNÍHO INSTITUTU

Ačkoli se během bakalářského studia věnoval historii a filosofii, na magisterském stupni studoval hospodářskou politiku, právo a ekonomii na VŠE. Podílel se na založení Ludwig von Mises Institutu, který následně přešel pod Liberální institut. Pravidelně přispívá do médií a působí jako analytik v soukromé firmě. ■

ROZHOVOR

Rozhovor s Věrou Honuskovou: „Dobré řešení uprchlické krize neexistuje“

POKRAČOVÁNÍ Z TITULNÍ STRANY

pakt o občanských a politických právech, zejména kvůli tomu, že v nich je explicitně či implicitně obsažen princip nenavrácení do (značného) nebezpečí, který se pak zhmotnil ve statusu doplňkové ochrany.

Je znám poměr ekonomických migrantů a nedobrovolných migrantů?

Poměr dobrovolných a nedobrovolných migrantů nelze určit. Lze se podívat na statistiky a z toho cosi vyvozovat, ale ty závěry jsou snadno zpochybnitelné. Systém mezinárodní ochrany v ČR např. registruje v posledních letech kolem 1500 žádostí ročně, přičemž tak třetinu žadatelů je některá z forem ochrany udělena. Kvóty v reakci na příchod většího počtu osob v roce 2015 jsou jednorázovou věcí, byť se o nich jedná v obecnější rovině.

Neměl by se navýšit rozpočet na ochranu hranic?

Na ochranu hranic před lidmi v nouzi? Nebo před smíšenými proudy, v nichž nepoznáte, kdo je migrant ekonomický a kdo uprchlík? Korigovat počty osob je složité.

Počet osob v nouzi prostě celosvětově nějaký je. Ochrana hranic znamená kromě jiného to, že se potřeba řešení přesune na jiné státy, což se nám může vrátit zpět jako bumerang v budoucnu. Navíc je otázka, jestli je reálně možné hranice ochránit (postavíme zeď jako je mezi USA a Mexikem?), a co případně udělá se společností to, že nechává někoho za zdí zemřít hladem.

Ale jistě je to jedno z nutných opatření, tedy pro nás v současnosti jde o ochranu hranic členských států ležících na okraji Evropské unie. K tomu je potřeba přidat i pomoc zemím, v nichž mají nyní velký počet osob, snaha o řešení situace v zemi původu tak, aby se tam lidé mohli vrátit.

Jak to řeší Dublin IV?

To, k čemu asi směřujete, je otázka trvalého mechanismu kvót. Z mého hlediska je ten návrh špatný, vidím v něm dva hlavní problémy. První je neohrazený počet osob, druhý diskurs trvalosti, v němž se v oblasti poskytování ochrany pohybujeme. Mít kvótu, skrze kterou mohou přijít potenciálně desítky či stovky tisíc osob do jednoho státu podle mého názoru státy nepřijmou. Diskursem trvalosti míním to, že současný systém vyvolává zdání, že těm, kdo mají důvody pro získání ochrany, nabízí nový začátek. Z hlediska práva je jakákoli poskytnutá ochrana omezená, ale v praxi je zdání trvalosti umocněno např. důrazem na integraci. A myslím, že i tato zdánlivá trvalost může být důvodem, proč žádat o ochranu zrovna v Evropě. Společnosti se mohou obávat toho, že příchod většího počtu osob, který získá v průběhu dalších let např. i občanství, změní jejich tvářnost. A nebudou to chtít akceptovat. Ono je nakonec jedno, zda to tak je, či není – i samotné očekávání může být zdrojem občanských nepokojů, uzavření se společnosti do sebe a nevpuštění vůbec nikoho.

Věra Honusková

ODBOBNÁ ASISTENTKA PRÁVNICKÉ FAKULTY UNIVERZITY KARLOVY

Působí na katedře mezinárodního práva, kde se věnuje právní úpravě uprchlictví a migrace. S ní získala praktické zkušenosti v Organizaci pro pomoc uprchlíkům či v advokátní kanceláři. Je členkou Výboru pro práva cizinců Rady vlády pro lidská práva či Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců při Ministerstvu vnitra. Zastupuje Českou republiku v evropské síti migračních a uprchlických expertů Odysseus Network. ■

Jak v ČR probíhá azylové řízení, jak dlouho trvá?

Jak dlouho řízení trvá, to se liší především podle důvodů osoby. V případě, který je jasně nedůvodný, či kde je osoba předána jinému státu v rámci řízení podle dublinského nařízení, jde o týdny či měsíce. Pokud Ministerstvo vnitra ČR vede pohovor, shromažďuje důkazy a podklady, pak řádově měsíce, někdy i roky.

Kolik uprchlíků se chce zhruba vrátit zpátky?

Ti, které znám, se chtějí vrátit všichni, nepotkala jsem snad nikoho, kdo by nechtěl. Tím, že neodešli dobrovolně, tak zpět chtějí. Samozřejmě je pro ně těžší o tom uvažovat, pokud zde vyrostou jejich děti, to by byl případný návrat velmi složitý.

Máme kvalitní programy pro integraci?

Z mého hlediska funguje státní integrační program dobře, zahrnuje výuku českého jazyka, pomoc s bydlením. Hodně se angažují i neziskové organizace.

Je možné, že bychom na tom byli co se týče migrace hůře, kdybychom vystoupili z Unie?

Myslím si, že ano. Stali bychom se zemí, skrze kterou se chtějí dostat lidé do Evropské unie. Zároveň bychom z hlediska práva byli třetí bezpečnou zemí, tj. zemí, do níž by byly osoby navraceny.

Valí se migranti přednostně do Německa kvůli penězům nebo společenské atmosféře v ČR?

To skutečně nevím, a nemyslím si, že někdo může říci, že to ví. Myslím, že velkou roli hrají očekávání, a to jak naše, tak i uprchlíků a migrantů obecně. Naše očekávání jsou rámována i narativem, s nímž každý z nás pracuje, pro někoho je uprchlík žena s dítětem v náručí, pro jiného muž s nožem v ruce. Tím se také utváří společenská atmosféra. Stejně tak mají očekávání uprchlíci, ale jaká to jsou, to byste se musel zeptat jich. S těmito očekáváními bychom měli pracovat a korigovat je. ■

Tomáš Krause

šéfredaktor Chronicle

POPKULTURNÍ SLOUPEK

Chci řídit stát jako auto

Na začátku února přišel do kin snímek *Prezident Blaník*, jehož hlavní postavy můžeme znát z úspěšného internetového seriálu *Kancelář Blaník*. Mnozí pochybovali, zda je vůbec možné 7 minut dlouhou epizodu převést na 95minutový film, avšak přestože jsou jednotlivé vtičky prokládané nutným spojujícím dějem, tak divák rozhodně neodejde bez úsměvu. Obdivuhodná je i skutečnost, že pár dní před uvedením se film stále ještě upravoval, aby byl skutečně relevantní a reflektoval reálný výsledek voleb.

Lobbista Antonín Blaník, jehož módní vkus a vytríbené chování ohromují i znalce etikety Ladislava Špačka, se rozhodne v nadcházejících prezidentských volbách kandidovat. Po prvotních nezdarech kampaně, kdy z billboardů podél dálnic s českou vlajkou nikdo nepoznal, že se jedná o Blaníkovu kampaň, kdy mu do interview v televizi zavolá máma a kdy dělá kampaň ve školní třídě, jejíž studenti ještě nemají volební právo, si postupně za pomoci své sekretářky Lenky a asistenta „Žížaly“ (a spotu s Tomášem Klusem) vydobude pozici favorita. Naneštěstí získané podpisy nejsou odevzdány a zdá se, že hra skončila. To by ovšem Tonda nebyl úspěšný lobbista, kdyby právě nyní všechno dosavadní úsilí vzdal. Pomocí podpory kandidáta, který nakonec zvítězí, by mohl na výsledku voleb ještě vydělat. V celém jeho záměru prodat Českou republiku Číňanům mu však celou dobu někdo kazí plány. Není to ovšem ona pražská kavárna, ale sám Václav Havel reprezentující zde Blaníkovo svědomí. Po požadavku Číňanů nahradit sochu Masaryka na Hradčanském náměstí Mao Ce-tungem a náhlém prozření se Tonda snaží vzít vše zpět, a dokonce iniciuje kampaň Zeman znovu. Vše je ale ztraceno, když se dozví, že ho Zeman předběhl a ČR už je dávno prodaná a v rukou Putina. Má vůbec pravda a láska šanci zvítězit nad lží a nenávistí? Posuďte sami. ■

Tereza Ondráčková

redaktorka Chronicle

MEZINÁRODNÍ VZTAHY

Budoucnost Evropské unie

Minulý rok Evropská unie oslavila 60. výročí podpisu Římských smluv, významného milníku evropské integrace. Při té příležitosti představila Evropská komise Bílou knihu, ve které nastínila pět možných scénářů, kterými se vývoj v Unii bude dále ubírat. Mohlo by se zdát, že odhalení vize budoucnosti nemohlo přijít v horší okamžik. Samotní představitelé Unie totiž připouští, že se celý projekt potýká se zásadními problémy. Jižními hranicemi Unie otrásl nárůst migrace, který způsobilo napětí na Blízkém východě, jmenovitě pak válka v Sýrii. Sever a východ ohrožují ruské výpady, které po revolučních událostech na Ukrajině přerostly v otevřenou válku a vedly k anexi Krymu.

Neklid zmítá rovněž některými členskými státy. Za připomenutí rozhodně stojí polská soudní reforma, která fakticky znemožnila tamnímu ústavnímu soudu vynášet rozsudky a může vést až k odebrání hlasovacích práv Polska na půdě Rady EU, či nepokoje v Katalánsku. Daleko závažnějším vnitropolitickým konfliktem se v poslední době jeví nárůst nacionalistických a protiujijských stran a hnutí, které dosahují v posledních volbách rekordních zisků ve většině evropských států. Protiujijské nálady, živěné událostmi spojenými s uprchlickou krizí, populistickými hesly a xenofobií, vyvrcholily ohlášeným odchodem Spojeného království z Evropské unie.

Pátý scénář zvyšující se spolupráce se v současné době jeví jako nereálný. Čtvrtý scénář – „dělat méně, zato efektivněji“ – klame názvem; předpokládá totiž hlubší integraci v klíčových otázkách a vypuštění nyní okrajových agend Unie, což z něj činí návrh velmi podobný předešlému scénáři. Neméně nepravděpodobným se zdá následování druhého scénáře, který navrhuje postupnou reorientaci výlučně na společný trh. To by kromě mnoha jiných omezení vedlo ke konci volného pohybu osob.

V roce 2016 se členské státy v Bratislavské deklaraci vyslovily pro zachování stávajícího směru. Tento postup je popsán v prvním předloženém scénáři. Mnoho evropských států (zejména se jedná o Francii, Německo, Itálii a Španělsko) není v současné době spokojeno s postupem evropské integrace a obhájí třetí scénář, který představuje vizi tzv. vícerychlostní Evropy.

Je nezbytné připomenout, že vícerychlostní Evropa je skutečností již dnes. Irsko, Dánsko a Spojené království mají různé výjimky v oblastech vnitra a justice, neúplné je i zapojení států do projektů, jakými jsou euro nebo Schengen.

Odborníci nejčastěji spatřují budoucnost Unie v propojení prvního a třetího scénáře. To by mohlo spočívat v častějším využívání institutu posílené spolupráce, který již byl uplatněn v některých oblastech mezinárodního práva soukromého v rodinných záležitostech či ošetření daně z finančních transakcí.

V době představení Bílé knihy Junckerovou Komisí se jeví směřování k vícerychlostní Evropě jako nejpravděpodobnější. Po zvolení Emmanuela Macrona francouzským prezidentem pak hlasy volající po hlubší integraci zesílily. Odchodem Spojeného království přijde tábor států, které se k posilování Unie staví rezervovaně, o klíčového spojence. Velká Británie totiž integrační snahy tradičně brzdila, či přímo znemožňovala.

Pro státy jako je Dánsko, Irsko a státy stojící mimo eurozónu, jako je Česko a Švédsko, tak nastává čas rozhodnout se, jakou roli budou v nové Unii hrát. Je totiž pravděpodobné, že země, které se na podobě EU nebudou aktivně podílet, budou zatlačeny na periferii a ztratí část své politické moci.

Situaci komplikují také slabé výsledky proevropských stran v posledních volbách a posilování extrémistických či populistických hnutí. Zásadní zvrat přinesl ale až výsledek voleb do Spolkového sněmu v Německu. Oslabili křesťanští demokraté a jejich spojenci ze sociálnědemokratické strany, zatímco pravicová AfD se poprvé dostala do Bundestagu, což značně znesnadní prosazování jakýchkoliv změn vedoucích k těsnější spolupráci v rámci Unie.

Budoucí směřování evropské integrace je tedy nejisté. Unie se nyní potřebuje stabilizovat a dosáhnout co nejširšího možného konsenzu. Teprve po překonání současných obtíží je možné pomýšlet o formě pokračování evropského projektu. ■

Jan Spousta

redaktor Chronicle

SECURITY AND CONFLICT

Cybercrime

If anyone argued 20 years ago that cyber attacks would be a thing to fear, he would have probably become a laughing stock. People didn't have a lot of reasons to consider cyber attacks as a threat mostly because there was nothing to actually attack. Fast forward 20 years technology is embedded in literally everything we use and that is part of our daily life. The internet of things has become a goldmine for cybercriminals all around the world.

With new revolutionary technologies came new methods of crime, we nowadays hear about all sorts of terms that we can barely understand due to the fact that we are not in day to day contact with them. However, these attacks are topics of discussions in several conferences due to the amount of damage they inflict. Looking back at the most recent WannaCry attack, people realized the scale in which these attacks are carried. Targeting around 150 countries, the WannaCry virus swiftly spread around locking everyone out of their PCs and forcing them to pay a ransom. Red October, Operation Ababil, Stuxnet, and the 2017 Petya cyberattacks, all not that well known, but truly malicious, are an example of the destructive potential of the cyberspace.

Nevertheless, most of these attacks were on a greater scale than what one would consider a crime. The further

advancements in technology and the ease of accessing everything through the internet created a platform for a new category of petty cybercrime. A person with amateur hacking skills could perform all sorts of blackmail, theft, and harm within the comfort of his chair. People are highly motivated to perpetrate crime online mostly due to the fact that there is minimal to zero chance of getting caught in the corners of the web, and mainly because there is a bigger number of people attacked at the same time rather than going after individuals. What is truly worrying is the feeling that surfaces around as a result of cybercrime, that lack of privacy that one gets when opening his notebook and looking at the webcam, considering the possibility that maybe he is not alone in the room and that has the potential to send shivers down one's spine.

All in all, there has been great ease accompanied by technology, an ease that is taken for granted by most people, however, there has also been a sense of responsibility and need to account for the imperfections of a "better-connected world". ■

Rafat Kurdi

redaktor Chronicle

FILEIN SOFIA

Co to je jazykový determinismus a jak před ním utéci

Je Měsíc krásný, nebo silný? Španěl se přiklání ke kráse, Češi k síle. Teoretické vysvětlení tohoto rozdílu spočívá v jazyku, kterým daný národ mluví.

La luna je rodu ženského a jelikož západní společnost má s ženami asociovanou krásu, národy v jejichž jazyku je měsíc ženského rodu, mu podvědomě připisují femininní vlastnosti. Naopak je to s národy, v jejichž řeči je měsíc rodu mužského a síla je přece typicky maskulinní vlastnost. Tento výzkum je jedním z těch, které podporují stále ještě mírně kontroverzní Shapir-Whorfovou hypotézu, podle níž je pojetí reálného světa z velké míry vystavěno na jazykových možnostech – jinak řečeno: jazyk kterým mluvíme, formuje, jak vnímáme svět.

A nejenom svět. Jazyk, kterým mluvíme, také formuje, jakým způsobem přemýšlíme o věcech. Ale, různé jazyky jsou různé, a tudíž se reality vnímané v jejich rámci od sebe liší. Zažili jste už někdy moment, kdy vám při dlouhých večerech nad učebnicí stavba vět cizího jazyka najednou začala dávat smysl? Nezdálo se vám, že se před vámi najednou otevřel úplně nový pohled na věci? Učit se nový jazyk je totiž jediný způsob, jak utéci jazykovému determinismu.

Je to tak, lingvisticko-antropologické výzkumy, byť ještě nedospěly k úplné shodě, se pomalu ale jistě dopracovávají k závěru, že rčení „kolik jazyků umíš, tolikrát jsi člověkem“ není jenom bezduchý blábol, a že jazyky opravdu formují naše možnosti, jak o věcech přemýšlet, jak vnímat svět.

Co tedy člověk může udělat? Nejjednodušší způsob je nainstalovat si nějakou aplikaci, třeba Duolingo, nejúčinnější je zapsat se do kurzu a koupit si hodně kvalitní učebnici, nad kterou strávíte alespoň chvíli každý večer. ■

Linda Coufalová

zástupkyně šéfredaktora Chronicle

MODEL OSN

UNSC: Arabské jaro a sex

Napadlo vás někdy, že za propuknutí arabského jara může mimo jiné sexuální frustrace mužů v muslimské společnosti? Nás ne, a proto jsme na čtvrté setkání pozvali pana podplukovníka Otakara Foltýna, důstojníka Generálního štábu Armády ČR. Ten nám osvětlil nejen tyto lechtivé souvislosti. Jednací místnost se díky jeho přítomnosti proměnila v útočiště strategické skupiny plné expertů na Islámský stát a boj proti terorismu, kteří se snažili na příčiny a důsledky těchto palčivých problémů dnešního světa nahlížet skutečně ze všech úhlů pohledu. Otakar Foltýn dokonce na závěr vysekl velvyslancům a velvyslankyním hlubokou poklonu tvrzením, že prokázali lepší znalost tématu mezinárodní bezpečnosti než leckterí generálové české armády.

Po přednášce pana podplukovníka Foltýna velvyslankyně a velvyslanci zasedli k jednání o boji proti mezinárodnímu terorismu. To bohužel nabývalo tragičtějšího a tragičtějšího rázu s každým procentem sečtených hlasů v prezidentských volbách, jejichž druhé kolo se v sobotu 27. ledna konalo v jednom z členských států OSN, České republice.

Snad jako snaha o únik z reality byl brzy představen první návrh rezoluce, jehož podobu se z důvodu nízkého počtu hlasů nedařilo v průběhu jednání pozměnit. Rada bezpečnosti se v návrhu postavila výzvě definovat pojem terorismus, jednání bylo dynamické a plné odhodlání.

Na posledním, dnešním, setkání se přeneseme společně o 50 let zpět do minulosti. Nastavíme stroj času na 21. srpna 1968 a

ARCHIV PSS

zažijeme 1441. jednání Rady bezpečnosti v New Yorku, kdy byla na agendě okupace tehdejšího Československa vojsky Varšavské smlouvy. Za cvakání psacích strojů zapisovatelek zaujmou velvyslankyně s poctivě natupírovanými účesy a velvyslanci ozdobení dvouřadovými saky pozice tehdejších členů Rady a kdo ví – možná společně přepíšou moderní dějiny. ■

Markéta Gregorová

místopředsedkyně

ARCHIV PSS

DISEC: Míří do finále

Posledně jste si zkusili, jaké to je mít projev před větším počtem osob a ti odvážlivci, kteří si o to zažádali, od nás obdrželi zpětnou vazbu. Pevně doufáme, že v aktivním duchu projevů se ponese i již v pořadí třetí jednání.

Přípravná část vrcholí, takže nejen v DISEC se odpoledne ponese v duchu „How to konference“.

Povíme si, co vzít na sebe, abyste vypadali dobře, představíme tajemný bod, o kterém mluvíme již od prvního workshopu a nechtěli jsme vám o něm říci více, a nejen nováčkům osvětlíme, co vás na konferenci vlastně čeká. Hnědý pásek a černé boty? Batož a oblek? Ponožky v sandálech? Nejen o faux pas v diplomatickém světě bude konferenční okénko. Velká část odpoledne bude také protkána jednáním, a že ho opravdu bude dostatek. Jak nad posledním bodem (Snižování vojenských rozpočtů), tak nad samotným pořadím bodů agendy. Nejen to totiž může zamíchat zněním výsledného návrhu rezoluce. A výjezdsko? Konečně víme víc!

Za tým DISEC mohu říci, že se na přípravné setkání s klidem těšíme, nebo s neklidem doladujeme poslední detaily, aby všechno klaplo jako doposud. Protože my vás na tu konferenci připravíme! ■

Vojtěch Vrabec

předseda

ECOSOC: Konference za dveřmi

Na začátku čtvrtého workshopu se delegáti pustili do case study, při které se zjistilo, že pomoci nešťastnému městečku zlepšit životní úroveň obyvatel není vždy lehký úkol a rozhodně se nevyplatí riskovat se svěřenými penězi – jak se někteří „investoři“ sami přesvědčili.

Pokračovali jsme vystoupením ředitelky Fialkové, která mluvila o Politickém fóru na vysoké úrovni, které budeme částečně simulovat na konferenci. Následovaly regiony s „Trolley problem“ a přednáška našeho druhého hosta Jana Pivody o třetím bodu agendy, Dobrém vládnutí v praxi. Mluvílo se například o problematice práva na informace, které je často vnímáno absolutně, nicméně existuje plno informací, které úřady poskytnout z dobrých důvodů nesmí.

Poté přišlo krátké jednání o Dobrém vládnutí, které nebylo obsahově moc kvalitní. Chceme vyjádřit velkou lítost nad tím, že rapidně poklesl počet projevů, které nám naši delegáti poslali před čtvrtým přípravným setkáním. Doufáme, že to bylo pouze kvůli vánočním prázdninám a pololetním písemkám a že delegáty jejich zápal neopustil!

Na posledním přípravném setkání se budeme věnovat činnostem následujícím. Na začátku si shrneme pestrý konferenční program orgánu a užitečné informace zejména pro ty, kdo budou na konferenci poprvé. Zaměříme se také na složitější část jednacího řádu, jehož obsah se bude moci plně využít na posledním cvičném jednání, které bude následovat. Tématem bude Dobré vládnutí. Protože delegáty rádi vidíme přemýšlet, tak ačkoliv jim můžeme

zadat třeba příklady ze statistiky, řekli jsme si, že si raději zkusí experiment, který bude zahrnovat jenom super věci – ekonomii, burzu a diskuzi. Na závěr ochutnáme plody domácí přípravy týmů při prezentování kandidatur na post ředitele UNODC.

My se těšíme, a vy? ■

Dalibor Stehno

místopředseda

ARCHIV PSS

je větší než u některých států. Proto také významně působí na veřejné dění, které chtějí ovlivňovat pro sebe výhodně. Problémem ovšem je, že na rozdíl od států u nich není jasně zakotven soubor lidskoprávních závazků, které by měly vůči jednotlivcům. Proto se HRC bude zabývat i tímto tématem a bude se snažit zvýšit transparentnost a odpovědnost mamutích firem v systému lidských práv.

Druhou dimenzí, ve které HRC operuje, je pak univerzální periodická revize (UPR). Oproti přijímání rezolucí obecného charakteru týkajících se tematických oblastí v rámci UPR jde o konkrétní stát. Všechny státy světa se postupně vystřídají v tom, že budou grilovat a budou grilovány – navzájem se budou hodnotit a kritizovat na poli lidských práv. Výsledkem toho je, že každý členský stát OSN dostane každých pět let sadu doporučení, aby se stal skutečným lidskoprávním šampionem. Na první pohled relativně banální myšlenka, ale ve skutečnosti velmi významný koncept, který nemá obdobu. Je účinný, protože je celosvětově řešen a státy se ho aktivně účastní.

Třešničkami na dortu workshopu pak byla přednáška o etiketě a argumentační cvičení pro naše skvělé delegáty. Snažíme se je rozvíjet všestranně – nejen, že na konferenci budou nejchytřejší, ale i nejelegantnější! ■

Tomáš Jančar

předseda

ARCHIV PSS

HRC: Co vlastně dělá?

Čtvrtý workshop byl v mnoha ohledech průlomový, protože jsme si ukázali další rozměr multidimenzionálního fenoménu, kterým Rada pro lidská práva nepochybně je. Dokončili jsem první dimenzi tím, že jsme si představili třetí, tedy poslední, bod agendy a objevovali jsme nový prostor díky přednášce o UPR.

Každý z nás asi čas od času třeba svlaží hrdlo vychlazenou Coca-Colou nebo potěší čokoládovou tyčinkou od firmy Nestlé. Mnohonásobně menší počet lidí se však zamyslí nad tím, kdo tyto pochutiny vlastně vyrábí. Nadnárodní korporace, obrovské firmy působící po celém světě, mohou mít enormní obrat, který

MODEL OSN

UNEA: Hledali jsme prezidenta

Čtvrté přípravné setkání se neslo v duchu voleb. Nejen občané České republiky, ale i UNEA hledala svého prezidenta. Bojovat o vítězství mohl každý, avšak cesta to byla velmi nelehká a zdoluhavá. Vedla přes chemika, předsedu Akademie věd a konečně přes kandidáta na prezidenta. Během několika kol se hráči účastnili duelů, vymýšleli strategii, vytvářeli strany a lobbovali, vedli kampaně a sháněli podporovatele. Obyčejný občan musel zvítězit v několika duelech, aby od svých spoluhráčů získal dostatečný počet bodů „charisma“ a posunul se tak o úroveň výš – jinými

slovy, aby se občan stal chemikem. Během duelů se debatovalo na témata: den nebo noc, počítač nebo tablet, pivo nebo víno, nebo třeba eutanázie – ano, či ne. Volební účast byla vysoká, nicméně ne každý hlas měl stejnou váhu. Chemici a předsedové Akademie věd měli hlas silnější. Boj to byl opravdu napínavý a finále mělo takový spád, jaký nepředvídaly ani volební průzkumy. Dvě nejsilnější kandidátky se ukázaly jako džentlemanské. Dohodly se, že spolu nebudou bojovat, společnost nebudou rozdělovat – místo toho spojí své síly a budou vládnout zemi společně. K čemu to celé vlastně bylo?

Účastníci neznali témata duelů dopředu, tudíž vůbec neměli možnost si projev připravit. Zjistili tak, jak moc dokáží improvizovat a zda dokáží přesvědčit ostatní o názoru, který jim byl přidělen a se kterým se možná sami neztotožňují.

Čeká nás i příště takový happy end? Na pátém přípravném setkání budeme hlavně jednat. Tentokrát na téma udržitelné zemědělství. Osvěžíme si tak i pravidla jednání a ukážeme, jak vypadá návrh dokumentu. ■

Andrea Tunysová

místopředsedkyně

ARCHIV PSS

UNODC: UNGASS, drogy a jednání

Porozumět neustále se měnícímu prostředí mezinárodního zločinu za několik víkendů by se mohlo zdát jako nemožný úkol. Pro běžného smrtelníka to možná platí, ale pro účastníka našeho Summitu nikoliv.

Během minulého workshopu navštívil UNODC Daniel Bagge z Národního úřadu pro kybernetickou a informační bezpečnost s přednáškou o kyber hrozbách a bezpečnosti. Během výkladu se posluchači dozvěděli o nebezpečí, které ohrožuje všechny a zároveň nikoho. Největší kybernetickou hrozbou nejsou překvapivě důmyslné viry, ale samotní uživatelé.

Po skončení přednášky nás Filip seznámil s historií a fungováním Úřadu OSN pro drogy a kriminalitu (UNGASS). Exkurze na půdu UNGASS byla ale pouze začátek na cestě za poznáním o drogách a s nimi spojené kriminality. Znalosti z oblasti protidrogové problematiky z pohledu českého trestního práva a kriminologie nám následně rozšířila Šárka, která nás vtáhla do tajů trestního zákoníku. Nezůstali jsme však pouze u paragrafů a došlo i na konkrétní situace, na které se mnohdy těžko hledá odpověď (nikoliv však v UNODC).

Znalosti v oblasti drog by mohly lákat k omámení zájmové osoby opiáty, ale správný účastník summitu ví, že projev a stanovisko jsou silnější než heroin. A proto byl další položkou na

ARCHIV PSS

programu minutový valčík, kde si delegáti vyzkoušeli skutečné umění improvizovaného projevu.

Zocelen minutovým valčíkem poté přešel UNODC k jednání, které se vrátilo zpět k drogové problematice. Delegáti projevili během jednání skvělou znalost chemie a drogovou problematiku byli schopni rozvést do úžasných detailů zahrnující látky ovlivňující samotné myšlení.

Workshop jsme následně zakončili doufáním v lepší zítřky, které přijdou snad již dnes. Je třeba dívat se do budoucnosti, a proto dnes budeme jednat o pořadí bodů agendy a dozvíme se, jak si některé (neslavně) známé osobnosti pojistily své vlastní lepší zítřky. ■

David Matoušek

místopředseda

UNESCO: Politika a cigárko

Ještě než se začnu dojímat nad tím, jak se nám přípravná část nachýlila ke konci a dnes nás čeká poslední společné odpoledne před samotnou konferencí, dovoluji mi nejdříve, jak je tomu již zvykem, krátké shrnutí minulého přípravného setkání.

Hlavním bodem a ozdobou IV. workshopu byl bezpochyby Mgr. Michal Beneš, CSc., člověk, který se podílel na nominacích všech českých památek na Seznam světového dědictví, do světového Registru Pamět světa a na Reprezentativní seznam nemateriálního kulturního dědictví lidstva UNESCO. Kromě bližšího nahlédnutí do fungování struktur UNESCO se delegáti měli možnost dozvědět, že často se zásadní dohody vyjednávají u společné cigaretky, že poslední dvě generální ředitelky UNESCO jsou neuvěřitelně chytré dámy, jak probíhají mezinárodní spory o vlastnictví uměleckých a kulturních předmětů atd. Pan Beneš se ve své přednášce ale dostal i k trochu hlubším úvahám o UNESCO jako zprostředkovateli vzájemného porozumění a pochopení, o UNESCO jako ochránci kulturní rozmanitosti ohrožované všudypřítomnou globalizací, o UNESCO jako organizaci, kde památky nejsou jen objekty, ale mnohem víc. Troufám si tak tvrdit, že toto setkání bylo nejen informačně nabitě, ale, alespoň pro nás z předsednictva, také velmi inspirativní.

A co nás čeká a nemine dnes? Nominační proces nám opět pokročil a nás čekají prezentace jednotlivých nominovaných nemateriálních památek. Odnesli si delegáti z minulých prezentací o

ARCHIV PSS

prezentacích užitečné rady a připomínky? Dočkáme se předvedení stínohry nebo egyptského loutkového divadla naživo? Nebo možnost UNESCO zaplaví červená, zelená a žlutá za doprovodu reggae? Kdo ví, za nás ale můžu říct, že na tuhle část procesu se vždycky těšíme nejvíce, a ani tento ročník není výjimkou. Prezentérům zdar! ■

Petra Hubatková
místopředsedkyně

MODEL NATO: The Beginning of the End

ARCHIV PSS

As we near the end of the Prague Student Summit and prepare for the conference it is worth recounting the several activities that the ambassadors participated in during the fourth workshop. Like every other workshop, the fourth workshop was focused on something specific, in this case, it was negotiating skills. The ambassadors started the afternoon program with their plenary speeches about the topics of the Balkans, this activity was specifically aimed at the ambassadors' presentation and speaking skills.

Furthermore, the ambassadors received a presentation from the secretary-general about the dos and don'ts of negotiating. After the presentation, the ambassadors, as usual, had a chance to put what they learned to the test through a negotiation game aimed at obtaining the highest profit. Moreover, the ambassadors received a presentation about Libya, through which they gained

enough information to renegotiate NATO's intervention in Libya and try to avoid the mistakes committed in the past.

The fifth and final workshop will cover the last point of agenda that the ambassadors have, which is countering terrorism. A host will be available to go through all the ambassadors need to know and to cover any questions that the ambassadors might have. Furthermore, the ambassadors will be divided into their working groups so that they will be able to discuss and go through the position of their own countries regarding all three points of agenda and come up with a common position of the region. A presentation will be given about NATO's military capabilities after which, the alliance members will simulate a military committee in order to solve a given crisis, this is aimed at presenting the ambassadors with something unusual and interesting that is strictly and fully focused on defense and security rather than different policies and decisions that might seem banal to some.

Last but not least, the final part of the afternoon program will be aimed at familiarizing the ambassadors with the conference protocols, dress code and answering any questions that the ambassadors themselves might have or were eager to ask. For the newcomers, there will be a certain, weird and inexplicable feeling of entering the conference atmosphere that every ambassador will luckily have the opportunity to experience, and I promise you the rush of the conference and the nearing the very end is the best part of the whole summit. ■

Rafat Kurdi
náměstek generální tajemnice

MODEL EU: Zbraně, konflikty a mlha

Mlha a sychravo. Vskutku nevlídné počasí sobotního rána provázelo zahájení v pořadí již IV. přípravného setkání, jež připadlo na poslední lednovou sobotu. Právě tu sobotu, kdy Česká republika podruhé ve své historii přímo volila prezidenta. Program jednotlivých orgánů OSN či modelů NATO a EU ovšem nenarušily ani konečné výsledky. Dopolední část byla věnována konfliktům v různých podobách skrze množství interaktivních setkání.

Seminář o budoucnosti války vedený Vojtěchem Bahenským přiměl delegáty zamyslet se nad možným vývojem konfliktů v budoucnu. Přednáška a diskuze s gen. Žižkou umožnila posluchačům částečně pochopit složité struktury NATO a jeho velení, ale také třeba to, že je třeba soudit člověka dle schopností, a nikoli dle toho, zda má „pytlíka, nebo buchtinu“. Jak přesný postřeh generálporučíka!

Téma konfliktů se promítlo i do dopoledního programu Rady EU prostřednictvím přednášky Jakuba Kufčáka a Ondřeje Šamonila o evropské obraně. Sladění témat dopoledního a odpoledního programu je ukázkou brilantní práce samotného předsednictva a důkazem kvalitní přípravy, což redakce musí ocenit. Téma Programu rozvoje evropského obranného průmyslu (PREOP) zaujalo přítomné ministry a ministryně, neboť množství států se na tomto projektu chce podílet. „V PREOPu je teďka úplně každé. No, je tam třeba takový Kypr, to by mě fakt zajímalo, co tam bude dělat,“ shrnul Kufčák současnou situaci.

Pak přišla krize. Polská krize. Respektive možnost odebrání hlasovacích práv Polsku v důsledku právě probíhajících změn polského soudnictví, což dle některých pozorovatelů může znamenat přímé ohrožení nezávislosti polské justice. Započalo jednání, které mělo nejprve přijmout rozhodnutí Rady o zřejmém nebezpečí narušení nezávislosti justice a později se měla Rada zabývat formulací možných doporučení vedoucích k vyřešení

ARCHIV PSS

situace. Bohužel se jednání točila kolem slovíčkaření o nezávislosti, principech demokracie a suverenity a Rada nakonec nepřijala ani rozhodnutí o zřejmém nebezpečí. Ministři a ministryně si tak alespoň vyzkoušeli hlasování a, v důsledku značné (opětovné) absence, i předávání hlasovacích práv. Z moci předsedy obdržel Kypr hlasovací práva Řecka, což ho muselo jistě potěšit.

Redakce spolu s předsednictvem a několika odvážnými se následující víkend po workshopu rozhodla podniknout dobrodružnou výpravu na hranice Moravy a Čech. Doufáme, že vše zvládneme a setkáme se opět na V. přípravném setkání v plném počtu! ■

Martin Hvězda

náměstek generálního tajemníka Rady

ZE SVĚTA SUMMITU

Pražský studentský summit samozřejmě není jediným projektem na světě, ve kterém se simuluje OSN. Těchto projektů, v zahraničí většinou známých jako Model United Nations, respektive MUN, je ve světě mnoho. Zúčastnili se jich i někteří současní či bývalí organizátoři Pražského studentského summitu. Každému jsme položili tyto otázky:

Jakého zahraničního MUNu jste se účastnili? Jaká byla jeho struktura? Pro jaké účastníky byl určen a kolik lidí se ho zúčastnilo? Jak vysoký byl delegátský poplatek? Jaké jsou vaše osobní zážitky z projektu? Jak se vám líbil? Co vám projekt dal?

Ema Grajcarová

BÝVALÁ NÁMĚSTKYNĚ GENERÁLNÍ
TAJEMNICE EU

Po uplynulých dvou letech strávených na Summite mi po přestěhování sa začal svet simulácií okamžite chýbať. Rozhliadla som sa po možnostiach v blízkom okolí a svojím menom a históriou ma zlákala návšteva neďalekej Cambridge University, a teda i jej CUIMUN; Cambridge University Model United Nations. Konferencia trvala 3 dni. CUIMUN bol zameraný prioritne na Model UN, avšak jej zaujímavosťou boli simulácie Arab League a Modelu EU. Neostala som svojej Summitej tradícii delegátskych čias nič dlžná a simulácie som sa zúčastnila ako belgická ministerka práve v Rade Európskej únie. V čom CUIMUN skutočne prekonal moje očakávania, boli jeho účastníci. S tak kvalitnou a pripravenou zostavou som sa v mojich predošlých simuláciách ešte nestretla. ■

POKRAČOVÁNÍ Z PŘEDCHOZÍ STRANY

Martin Mezenský

BÝVALÝ ZÁSTUPCE HLAVNÍHO
KOORDINÁTORA

Oxfordského mezinárodního modelu Spojených národů (OxIMUN) jsme se zúčastnili v roce 2014 v sedmičlenné delegaci reprezentující převážně Singapur. Akce přivítala na 600 vysokoškoláků ze všech kontinentů, kteří zasedli v téměř 20 různých simulovaných tělesech – od orgánů OSN přes EU, NATO či regionální uskupení jako ASEAN či Liga arabských států. Simulováno bylo i několik historických a krizových komisí. Zastupovali jsme převážně Singapur – ale já ne. Poštěstilo se mi stát se členem speciální CrisisX Committee, fantaskní simulace založené na vymyšleném příběhu. Ten náš se odehrával v blízké budoucnosti v USA, kdy spolu soupeří o drogový trh čínská opiová mafie Rudý drak s mexickým kartelem Sinaloa a společně unikají před detektivy Národního protidrogového úřadu. Jednání plné strategického plánování, podplácení, zrad, atentátů, tajných dohod, dvojitých či trojitých agentů, kde každé rozhodnutí skupiny mohlo mít fatální důsledky pro celou hru, bylo divokým dobrodružstvím a velkou výzvou i pro zkušené delegáty. To vše se navíc odehrávalo v nádherných historických budovách Oxfordu, kde nemohla chybět ani slavnostní večere v sále, který si zahrál Velkou síň v sérii o Harrym Potterovi. ■

Daniel Netrval

MÍSTOPŘEDSEDA UNSC

Společně s pěti kolegy z organizačního týmu jsme se v říjnu 2017 rozhodli vydat na Ukrajinu a zúčastnit projektu Lviv MUN, tedy modelu OSN ve Lvově. Během čtyř dnů se zde jednalo ve čtyřech výborech – UNSC, ECOSOC, HRC a UNICEF. Projekt byl určen pro studenty středních i vysokých škole z Ukrajiny i zahraničí, celá akce proběhla v angličtině. Nejzajímavější mi na celém projektu přišlo jeho východní umístění. Většina účastníků byla z bývalého SSSR – Ukrajiny, Běloruska, Moldavska či Uzbekistánu. Co se týče samotného projektu, tak organizace byla spíše chaotická, program měl často zpoždění, neobdrželi jsme skoro žádné podklady pro jednání a tomu i odpovídala samotná úroveň zasedání ve výboru. Navíc kuloární jednání často přeskakovala z angličtiny do – pro účastníky mnohem přirozenější – ruštiny, takže jsem se při nich moc nechytal. I přesto hodnotím samotnou zkušenost pozitivně a s kolegy jsme se shodli, že chceme navštívit v roce 2018 další východní MUN, např. v Bělorusku, Gruzii či Rusku. ■

KOMIKS

ČESKÉ POLITICKÉ MYŠLENÍ

Češi a Němci

„Cítili jsme se blamováni, když to Němci odmítli. Byla to blamáž naší ideje symbiózy.“ To říká o Mnichovu a II. světové válce v knižním rozhovoru se spisovatelem Johannesem Urzidilem Ferdinand Peroutka.

Je to právě „stýkání a potýkání s Němci“, co pokládá za výchozí myšlenku českých dějin František Palacký. Vzájemné škorpění se odráží už ve jméně „Němec“ čili „němí“, ti, s nimiž se nedá mluvit. Češi a Němci na jednom území hustě koexistovali od 12. století a ještě daleko před vznikem moderního nacionalismu posilovalo toto soužití identitu jazykově-národní, což jen podpořily rozpory konfesijní.

Teprve při byrokratizaci si osvícenští mocnáři uvědomili, že jazykově roztržistý stát nelze úplně efektivně spravovat. Německy mluvila města i kulturní elity včetně Němcové, Palackého i Masaryka.

Skrze jazyk se český národ obrodil a jazyk byl těžištěm české politiky. Palackého *Psaní do Frankfurtu*, kam byl pozván a kde se v roce 1848 jednalo o sjednocení německého národa, je stěžejním dokumentem českého politického myšlení. Odmítá pozvání Frankfurtského parlamentu slovy „Já nejsem Němec, aspoň se jím býti necítím“. Nechápe, proč by se Češi vůbec měli všenněmeckého sjezdu účastnit, sjednocení Němců by podle něj znamenalo zánik Rakouska a posílení Ruska, zároveň oslabení Čechů, kteří by se mezi Němci v Německu rozpustili.

Havlíčkovy *Národní noviny* publikovaly v roce 1848 zásady české politiky, mezi nimiž se nacházelo zrovnoprávnění českého a německého jazyka, zrušení stavovských výsad či zrušení cenzury a požadavek na sjednocení správy zemí Koruny české. V druhé polovině 19. století se v Čechách vede boj za česko-rakouské vyrovnání, federalizaci i jazykovou rovnoprávnost. Tzv. Punktače, snaha oddělit od Čech území s německou většinou, se staly osudné pro politickou kariéru Františka Riegera. Vedle českého nacionalismu tu existoval tzv. bohemismus či zemský patriotismus, který se vztahoval k území a který byl blízký německy mluvící české šlechtě.

Když přišla první světová válka, změnilo se Masarykovo smýšlení o Němcích a Rakousku. Zatímco před ní si neuměl zánik mocnářství představit, na konci války měla být podle Masaryka střední Evropa silným politickým celkem a protiváhou německého a ruského živlu i bez Rakouska.

V knize *Světová revoluce* napsal: „Uklizení sporů mezi námi a našimi Němci bude veliký čin politický. Běží o rozluštění otázky staleté, o uspořádání poměrů národa našeho a národa německého. Naši Němci se přitom musí odrakouštit, musí se vzdát starého zvyku nadvlády.“ Právo dominance českého jazyk v novém státě je podle něj dána majoritním principem demokracie.

Idea, na níž byl založen československý stát, tedy napravení bělohorské poroby, nemohl být něčím, s čím by se čeští Němci identifikovali. Po vzniku Československa se odtrhly čtyři kraje s německou většinou a teprve po podepsání mírových smluv došlo ze strany Němců k uznání nového státu. Na jejich volání po autonomii to však nezměnilo nic.

Masaryk o německé autonomii nechtěl ani slyšet. „Pokud předně běží o Němce v našich zemích, je náš program znám dávno: území, obývané Němci, je území naše a zůstane naším. My jsme vybudovali svůj stát. Tím se určuje státoprávní postavení našich Němců, kteří původně do země přišli jako emigranti a kolonisté.“ Pokládat národ několik set let obývajících české území za kolonisty, bylo již tenkrát kontroverzní.

Jakmile bylo zpozorováno, že si Němci stále zachovávají pocit štítivosti vůči české vládě, rozhodlo se, že nová ústava bude pojata jako finální akt revoluce – tedy bez německého živlu. Ne zbůhdarma začínala československá ústava: „My, národ československý“. Masarykovi se vlastně v myšlence čechoslovakismu povedlo vytvořit z Čechů a Slováků jeden národ, aby Slováci nebyli početně v nevýhodě vůči německé menšině.

Čeští Němci nebyli zpočátku vpuštěni do státní správy, v československé ústavě nebylo nic o právech Němců a Maďarů coby menšin, jen všeobecná práva občanská. Pozemková reforma měla úkoly sociální i vlastenecké, aby se půda nedostala

k Němcům, a byly tak „odčiněny lupy 17. století“. Před válkou by nikdo nezpochybňoval, že Němci jsou integrální součástí země.

Český filosof a biolog Emanuel Rádl projevil v knize *Válka Čechů s Němci* porozumění pro situaci Němců a doporučoval odluku národa od státu. Rádl tušil, že národnostní boje mohou být Československu osudné. A táže se, proč z Čechů a Němců nevznikl politický národ. „Oba kmeny žily pouze vedle sebe ... a to se stalo příčinou velkých nesnází.“ Politický národ tak zůstává úkolem, „národ není, ale má být“

Roku 1926 se Němci poprvé zapojili do vlády a byla zde naděje, že nějaký politický národ vznikne. Tímto rokem mělo ostatně končit Peroutkovo *Budování státu*. Vzestup Hitlera v Německu a nacistické SdP Konráda Henleina v Československu tomu ale navždy zabránil.

Ferdinand Peroutka ve zmíněném rozhovoru tvrdí: „Snažili jsme se, aby národy vedle sebe žily pokojně, ale Mnichovem zahynula veškerá možnost spolužití. Nevěřím, že poválečných hrůz na Němcích se dopouštěli lidé, kterým nacisti vybili rodiny, spíš to byla ta složka národa, která se objeví při každé bouřlivé události na ulici a převezme vedení a je plně brutální a neodpovědná.“

O poválečném odsunu Němců psal odvažné reportáže Pavel Tigrid a zaznamenal otrěsné podmínky v táborech, kam byli Němci nahnáni a kde běžně německé děti hladověly. Tak za války zmizel z Čech prvek židovský a po válce německý. A z multi-kulturní demokracie ve střední Evropě, z „malého Rakouska“, se stávala čím dál homogennější země. Neštěstí Československa bylo, že nemělo dostatečně dobré vztahy se svými sousedy. Toto si uvědomoval Václav Havel, když podepsal Smlouvu o dobrém sousedství s Německem.

Jak živá a bolavá je světová válka a odsun Němců v české kolektivní paměti ukázala prezidentská volba před pěti lety, kde se téma Sudet stalo zásadním. ■

Tomáš Krause

šéfredaktor Chronicle

ÚHEL POHLEDU

**Jitka
Černá**

JAPONSKO, HRC

**Marek
Miketa**

ČESKÁ REPUBLIKA, NATO

**Esther
Hyhlíková**

NIZOZEMSKO, UNODC

Otázka ①

Byl/a bys pro snížení věkové hranice aktivního volebního práva (tedy volit by mohli i občané nižšího věku než 18 let)?

①

Rozhodně bych byla pro to, aby mohli aktivního volebního práva využívat občané nižšího věku než 18 v případech komunální politiky, protože např. v obecních referendech se rozhoduje o věcech, které jsou jim blízké. U dalších možností, například u voleb do Poslanecké sněmovny, Senátu, Evropského parlamentu či prezidentských voleb, jsem spíše skeptická, momentálně je podle mého názoru důležité u mladých občanů především zvýšit informovanost o fungování politického systému, mezinárodních organizací a pravomocích politiků. ■

②

Nejsem si jistá, zda je tato otázka na místě. Otázkou totiž je, zda by měl za aktuální situace někdo šanci porazit Angelu Merkel. Navzdory četnému počtu odpůrců i vládním krizím stále zůstává ve funkci, což možná vypovídá i o tom, že mnozí Němci ani změnu nechťejí. Ostatně, každá společnost se raději přizpůsobí třeba i zhoršující se situaci, pokud vedle sebe mají někoho, koho znají. Nedávno proběhlé prezidentské volby v ČR jsou toho důkazem. Osobně by mě ale zajímalo, jak by se ve funkci kancléře v choval současný předseda Jusos a člen SPD, Kevin Kuhnert, který by možná udělal z Německa progresivnějšího a dynamičtějšího partnera pro celou Evropu. ■

Otázka ②

Bylo by pro Německo, potažmo Evropu prospěšné, kdyby se německým kancléřem stal někdo nový?

①

Za žádnou cenu bych v dnešní době nepodpořil snížení věkové hranice pod 18 let, v tomto věku sotva lidé dospívají a jsou ještě často nestabilní, tudíž jejich volby mohou být nebezpečné a neuvážené, ovlivněné prudkými výkyvy emocí, které nemohou kontrolovat. Někdo může namítat, že mezi osmnáctiletými je mnoho dostatečně stabilních a vzdělaných lidí, ale proto jsem pro kontrolu volební způsobilosti. Pro paušální snížení věkové hranice volebního práva ne. ■

②

Kdyby Angela Merkelová přenechala své křeslo někomu jinému, nemyslím si, že by se změnilo moc, protože by se stále ve velkém podílela na vládě. Pokud se bavíme o změně vedení v Německu, je to velice široká otázka. Co si myslím, že by pomohlo, je obecné zpomalení politiky, za poslední roky implementovala EU tolik změn takovou rychlostí, že nestíháme sledovat, co způsobují a v Německu to platí dvojnásob. Pokud by tedy paní Merkelovou na čas nahradil někdo klidnější a méně inovativní, myslím, že by se státy Evropy měly lépe. ■

①

Jsem pro rapidní snížení věkové hranice na volební právo. Speciální voličské průkazy by se měly vydávat již dětem, které prokáží svou gramotnost vytvořením velkého X na místě kolonky pro podpis. Zavedením takového opatření by český národ mohl do budoucna předcházet nešťastným volbám, jakým jsme mohli být nedávno svědky, neboť mi přijde, že i pětileté dítě má někdy více rozumu než průměrný obyvatel Proseče. ■

②

V současné době nestabilní Evropy, kdy se státy začínají odvracet od společenství, která se snažili demokratičtí vůdci po desetiletí budovat, si nemyslím, že by nejlepším krokem pro Německo byla předčasná volba nového kancléře. Angela Merkelová dokázala v minulosti, že si svůj kancléřský post zaslouží právem a přijde mi unáhlené odvracet se od ní při prvním náznaku problémů. Angela je političkou evropského formátu a právě důraz, který klade na spolupráci, je klíčový v řešení problémů, kterým Evropa čelí. ■

NOVINKY Z MEZINÁRODNÍCH ORGANIZACÍ

EU

- Nizozemský ministr zahraničí Halbe Zijlstra rezignoval tento týden na svou pozici poté, co se přiznal ke lži ohledně svého rozhovoru s ruským prezidentem Putinem, který mu měl údajně vyzradit své záměry na budoucí vytvoření „Velkého Ruska“. Politikův výrok opakovane jakožto nepodložený kritizovalo ruské velvyslanectví v Nizozemsku.
- Za účelem urychlení sestavování nové německé vlády rezignoval Martin Schulz na pozici předsedy německé sociální demokracie (SPD).

OSN

- 300 dětských vojáků sloužících v ozbrojených skupinách v jihosúdánské občanské válce bylo první březnový týden po intervencích OSN propuštěno na svobodu – jejich osud by mělo v příštích týdnech následovat 700 dalších. Jedná se o druhou největší skupinu dětí v rámci 5 let trvajícího konfliktu. Z odhadovaných 19 000 dětských vojáků se jich za tu na svobodu dostalo už 2 000.
- Dětský fond Organizace spojených národů (UNICEF) po roce odolávání kritice přiznal pochybení v péči o středoafričské děti, které byly sexuálně zneužívané, či přímo znásilněné francouzskými příslušníky peacekeepingové mise ve státě. Přestože po propuknutí skandálu zástupci UNICEF přislíbili poskytnutí zdravotní péče obětem, již na začátku minulého roku obletěly svět záběry těchto dětí žijících na ulici – bez domova, či možnosti docházet do školy.

NATO

- Aliance vyjádřila podporu pokračování dialogu mezi příslušníky armádních jednotek členských zemí a afghánskými civilisty. Tříletý projekt, jehož organizace byla ukončena na sklonku loňského roku, měl za úkol především zajištění stabilního zázemí a podpory mezi civilisty pro vojáky působící v Afghánistánu a probíhal převážně prostřednictvím videokonferencí.
- Koncem ledna 2018 převzala Kanada předsednictví Vojenské zpravodajské komise NATO, již loni předsedala Belgie.

ČLOVEK, TVOR SPOLEČENSKÝ

Občanský plat – může to vůbec fungovat?

Zkuste si představit život, ve kterém vám každý měsíc naskočí na účet (ilustračně) 10 000 Kč až do konce života. Jak moc by se váš život změnil? Začali byste pracovat méně nebo třeba přestali úplně? Co byste udělali s volným časem? Začali byste více investovat do riskantnějších možností výdělků (kryptoměny, akcie, vzdělání v odvětví se špatným uplatněním, podnikání)? Nebo by se nic nezměnilo a věnovali byste se všem svým aktivitám jako doposud?

Občanský plat (nebo také nepodmíněný základní příjem) je paušální suma zhruba ve výši půlky mediánu mezd, která je bezpodmínečně distribuována státem každému občanovi země každý měsíc. Nepodmíněný příjem je nadšenci vnímán jako nejlevnější, nejefektivnější a nehumánnější nástroj pro odstranění chudoby.

Tento jev by jistě zahýbal s občanskou společností, protože valná většina lidí by si výrazně zlepšila životní úroveň. Jednou z největších výhod občanského platu je významný růst finanční nezávislosti. To by se mohlo projevit v mnoha rovinách.

Pro ilustraci například studenti by nemuseli tolik řešit svou finanční situaci a mohli se více soustředit na své studium, nebo uvažovat o dřívějším založení rodiny, protože možnost jejího zajištění by nebyla tak astronomicky vzdálená jako dnes. Stejně tak i matky, které nestudují, chtějí pro své děti to nejlepší a kočírovat svůj pracovní, rodinný a společenský život se může zdát jako nadlidský úkol – zejména pro ty, kteří rodinu živí bez partnera.

Jenže kde by se vzalo tolik peněz? V prvé řadě by se pravděpodobně zrušil nebo výrazně omezil starobní důchod (dnes je v ČR jeho průměrná výše něco pod 12 000 Kč). Další významnou úsporou by bylo zrušení sociálních dávek, nebo jejich velké zjednodušení. Stát by také výrazně ušetřil na platech úředníků, kteří by nebyli již potřeba v takové míře. Otázkou také je, od kolika let a v jaké míře by občan tento plat dostával, aby nedocházelo ke zneužívání prostředků svých potomků, ale to už je věc konkrétní implementace v daném státě.

Například v Londýně se uskutečnilo opatření vůči 13 bezdomovcům, kteří stáli město velké peníze. Náklady na zdravotní péči, právní a policejní služby stáli stovky tisíc liber ročně. Lokální charita zkusila

„šileny“ krok – dát každému z těchto třinácti bezdomovců 3 000 liber. Jen tak na ruku, bez závazku. Jediné, co museli udělat, bylo odpovědět na otázku, co si myslí, že by pro ně bylo dobré. Mobil, slovník, pas – každý s penězi naložil jinak, ale nikdo je nepopil ani neprohrál. Ačkoliv v to moc lidí nevěřilo, experiment se opravdu podařil. 11 z 13 si našlo do roka střechu nad hlavou a po několika letech (někteří byli na ulici 40 let) neúspěšného řešení situace zmizelo 11 bezdomovců z ulice. Kolik to stálo? 50 000 liber i s platy sociálních pracovníků. Nejenže se povedlo začlenit 11 lidí do společnosti, ale ušetřilo se mnohonásobně víc peněz, než by se utratilo za jiné řešení jejich situace.

Několik zemí jako Brazílie, Indie, Írán nebo Macao občanský plat postupně (ale velmi opatrně) zavádí. Ve Finsku a v Nizozemsku se s ním momentálně experimentuje. Politické strany mnoha zemí mají variace na občanský plat ve svých programech. Je nutno podotknout, že experimenty, které byly prováděny, nikdy nebyly úplně ideální – měly malý vzorek obyvatelstva, netrvaly dostatečně dlouho, nebo byl plat příliš nízký.

Každého asi napadne, že dávat lidem peníze jen tak je nezodpovědné, možná až šílené. Utopistická myšlenka, která i kdybychom na ni měli peníze, nemůže nikdy fungovat. Příkladem, kdy by občanský plat mohl jen rozvírat sociální nůžky, je nájem. V momentě kdy by se každému občanu zvýšil příjem o 10 000 Kč, nikdo by nemohl zabránit majitelům o tuto částku nájem zvýšit, což by znamenalo, že kdo si polepší (a to mnohonásobně) budou majitelé bytů – tedy ti, kteří byli zpravidla již předtím bohatší.

Občanský plat musíme brát jenom jako prostředek k dosažení určitého cíle, kterým by mohl být článek 25 Všeobecné deklarace lidských práv, který garantuje určitou životní úroveň. Dokud ale nebudou uskutečněny důkladnější experimenty a studie proveditelnosti, zůstane občanský plat pouhým populistickým politickým tématem, utopickou myšlenkou a neověřeným prostředkem. ■

Dalibor Stehno
místopředseda ECOSOC

ČLOVĚK, TVOR SPOLEČENSKÝ

Shrink it and pink it

Možná jste o „pink tax“ neboli růžové dani nikdy neslyšeli – i přesto se jedná poměrně běžnou věc, se kterou se setkáte například v mnoha západních zemích. Nejedná se však o klasickou daň stanovovanou zákonodárcem, ale o pojmenování cenového rozdílu mezi produkty určenými mužům a ženám. Výrobky určené ženám častokrát bývají dražší, aniž by pro to existoval legitimní důvod.

Růžová daň poukazuje na další oblast, ve které můžeme spatřovat nerovnost mezi pohlavími. Dle průzkumu americké federální agentury US Census Bureau vyšlo najevo, že ženy vydělají 78 centů na každý dolar, který vydělají muži. Může se zdát tedy paradoxní, že i přesto, že ženy vydělávají globálně méně než muži, za některé produkty si připlácí.

Růžová daň nese příznačný název – výrobky určené ženám jsou často růžové a za tuto růžovou barvu ženy platí. Už v roce 2015 zveřejnil New York Department of Consumer Affairs studii, která porovnávala celkem 800 produktů od více než 90 značek, přičemž sledovala cenové rozdíly u genderově zaměřených výrobků. Ze studie vyplynulo, že dívčí oblečení stálo v průměru o 4 % více než chlapecké. Dívčí hračky stály v průměru o 7 % víc než hračky pro kluky. A hygienické produkty pro ženy stály dokonce o přibližně 13 % více než ty

mužské. Dle srovnání serveru USNews.com těchto diskriminačních produktů není zrovna málo. V USA si ženy oproti mužům připlatí za 42 % produktů, zatímco u těch pánských je relativně dražších pouze 18 %. Celkem 40 % produktů pak stojí stejně. Rozdíly se také projevily často u čistíren, které požadovaly vyšší sumy za čištění dámského oblečení, které bylo stejné jako mužské. Nikoliv ale když dámský kus oblečení přinesl muž.

Problematika růžové daně je komplexní – závisí na obchodnících, jaký postoj zaujmou. Příkladem vzorného přístupu může být například britské Tesco, které v reakci na protesty srovnalo ceny dámských a pánských žiletek.

K mému překvapení při bližším prozkoumání českého trhu příliš uplatňování růžové daně nepozoruji. Při srovnání drogistického zboží nebo tříkolek ceny vycházely ceny za stejné produkty stejně. Rozdíl byl znatelný u dětských knížek, které byly poměrně stereotypně zaměřeny na holky a kluky a dívčí knížky byly o poznání dražší, i když rozsah byl srovnatelný. Drogistické zboží, které se stalo symbolem „pink tax“, je však na českém trhu stejně drahé. ■

Daniela Chvátalová

zástupkyně hlavní koordinátorky

ZÁVODNÍK

V Davosu proběhlo každoroční zasedání Světového ekonomického fóra, kde se setkaly špičky světové politiky a byznysu. Letošním tématem byla budoucnost rozděleného světa. V Německu po několikaměsíčních rozhovorech nejspíše vznikne koaliční vláda CDU/CSU a SPD v čele s kancléřkou Merkelovou. Začaly zimní olympijské hry v jihokorejském Pchjongčangu. Letos zde pod jednou vlajkou nastoupili sportovci z obou polovin Korejského poloostrova. Vyšlo najevo, že některé německé automobilky testovaly škodlivost výfukových plynů na opicích a lidech. Polský parlament schválil kontroverzní zákon, který zakazuje připisovat Polákům podíl na holocaustu nebo hovořit o osvětiském vyhlazovacím táboře jako o polském táboře. Historikové přitom poukazují na to, že i někteří Poláci se skutečně na holocaustu podíleli. Podle evropského úřadu EASO byl počet žadatelů o azyl v Evropě loni o polovinu nižší než v roce 2016, tedy asi 700 tisíc. Americký prezident Donald Trump byl již potřetí v řadě navržen na Nobelovu cenu míru. Nový rakouský kancléř Sebastian Kurz chce, aby východoevropští členové EU dostávali do budoucna méně peněz z unijního rozpočtu. Miloš Zeman byl zvolen prezidentem ve druhém kole voleb. Získal 51,4 % hlasů oprávněných voličů při volební účasti zhruba 66,6 %. Během oslav vítězství ve štábu Miloše Zemana někteří z účastníků napadli novináře a poškodili jejich elektroniku. Zemanův protikandidát, Jiří Drahoš, prohlásil, že výsledek nelze označit za prohru a že se chce dále angažovat v politice. Česká republika stále nemá vládu s důvěrou Poslanecké sněmovny. Více světla by do situace měl vnést zítřejší sjezd ČSSD, který pravděpodobně rozhodne o dalším směřování a podobě strany včetně účasti ve vládě Andreje Babiše. Někteří poslanci SPD zpochybnili fakt, že tábor v letech určený pro Romy byl koncentračním táborem. Lidovci proto požadují odvolání jednoho z autorů výroku, Tomia Okamury, z vedení sněmovny. ■

Kateřina Porembská

redaktorka Chronicle

Generální partner
Pražského studentského summitu

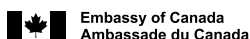

Ministerstvo zahraničních věcí
České republiky

Evropská
komise

Zastoupení v České republice

AUTO ZRUCKÝ
DEALER NISSAN

Partneři

HOSPODÁŘSKÉ NOVINY

RESPEKT

Mediální
partneři

Informační centrum OSN v Praze
United Nations Information Centre Prague

Za podpory

Tiráž

CHRONICLE, noviny Pražského studentského summitu, registrováno MK ČR E 16149, vydává ASOCIACE PRO MEZINÁRODNÍ OTÁŽKY (AMO), Žitná 608/27, 110 00 Praha 1; tel.: 224 813 460; www.amo.cz / www.studentsummit.cz, e-mail: info@amo.cz / summit@amo.cz;

Šéfredaktor: Tomáš Krause, tel: 734 477 507, **e-mail:** chronicle@amo.cz; **zástupkyně šéfredaktora:** Linda Coufalová; **redakce:** Jakub Drahorád, Jakub Kopřiva, Zuzana Krulichová, Rafat Kurdi, Daniel Netřval, Tereza Ondráčková, Kateřina Porembská, Jan Spousta; **fotografie:** Romana Červenková, Vojtěch Konečný, Monika Mléčková, Iva Gejdošová, Daniela Klodnerová, Michal Janata, Andrea Tunysová; **sazba:** Linda Coufalová; **layout:** Jan Václav.

Prezentované názory nemusí vyjadřovat stanovisko redakce (vydavatele).